

**Az új Pp. jogértelmezési kérdéseivel foglalkozó konzultációs testület
2018. október 12-én tartott ülésén
elfogadott állásfoglalások¹**

56.

A természetes személy alperes esetében az azonosító adatok közül lakóhely (ennek hiányában tartózkodási hely) megadása a keresetlevél további intézéséhez szükséges és egyben elegendő is.

A Pp. 170. § (1) bekezdés *b*) pontjának megfogalmazása („az alperes ismert azonosító adatait, de legalább...”) azt fejezi ki, hogy a keresetlevél vizsgálatához és a vele kapcsolatos további intézkedésekhez az alperes neve és lakóhelye (ennek hiányában tartózkodási hely) már elegendő lehet, mert ha ezek rendelkezésre állnak, a keresetlevél megküldésével egyidejűleg az alperes felhívható az írásbeli ellenkérelem előterjesztésére. A név és a lakóhely (tartózkodási hely) tekintetében a bíróságot ellenőrzési kötelezettség nem terheli, ezek nem tartoznak az eljárás egész tartama alatt hivatalból vizsgálandó adatok és körülmények közé.

A keresetlevélnél tehát a törvény minimális követelménye a fél azonosításához és a vele való kommunikáció felvételéhez szükséges adat szolgáltatása. A további adatok közlése az eljárásnak ebben a szakában nem akadályozza a bírósági eljárás folytatását, hanem kizárólag a felperes érdeke. A nem védekező alperessel szemben alkalmazandó szankció ugyanis a bírósági meghagyás, és annak végrehajtásánál a hiányzó adatokat a felperesnek kell szolgáltatnia. Az adatközlésből eredő hiányosság jogkövetkezménye tehát a végrehajtás elrendelésének lehet akadálya.

Az idézett törvényhely szerinti adatok szolgáltatásával „a per alanyainak kétséget kizáró meghatározása” és az „eljárásjogi vagy anyagi jogi szempontból lényeges egyéb körülmények vizsgálhatósága” a cél. Az adatok megadása az eljárás első szakaszában – a perindításkor – a felek azonosításához és a keresetlevél alperesnek kézbesítéséhez szükséges, amelynek teljesítéséhez az alperes neve és lakóhelye (tartózkodási helye) elegendő. A további adatok közlésére vonatkozó rendelkezés a féllel szembeni szankciók vagy a majdani befejező határozat végrehajthatóságához köthető. Ezért a keresetlevél vizsgálata szempontjából az „ismert adatok” közlésének a törvényi minimum szerinti adat megadása is megfelel.

A Pp. preambulumban szereplő, „a polgárok szolgálatát biztosító, a közjónak és a józan észnek megfelelő jogalkalmazás eszméjétől vezérelve” szövegezés utal többek között arra, hogy a bíróságnak a koncentrált per feltételeit kell megteremtenie, a perhatékonyság kívánalma pedig mindenképpen megelőzi a hiányos adatközlésből eredő, de még fel sem merült végrehajtási akadályt. Ennek az alapelvi – tehát az egész eljárásra irányadó – követelménynek a szem előtt tartásával összeegyeztethetetlen az az értelmezés, amely tényleges hátrány – az eljárás megakadásának – bekövetkezése nélkül is a keresetlevél visszautasítását eredményezi.

Mindezeket egybevetve a keresetlevél bevezető részébe foglalt adatok tekintetében a minimális két elemen túl szükségtelen a további adatok ismert voltának vizsgálata.

[Pp. 170. § (1) bek. b) pont]

---

¹ A konzultációs testület állásfoglalásai a bíróságokra nem kötelezőek, csupán iránymutatásokat fogalmaznak meg a felmerülő kérdések lehetséges értelmezésével kapcsolatban.

57.

I. Ha az alperes írásbeli ellenkérelme alaki védekezésként csupán illetékességi kifogást tartalmaz, és az olyan időben érkezett meg a bíróságra, hogy a 45 napos határidőn belül még van lehetőség érdemi védekezés előterjesztésére, a bíróság – illetékessége megállapítása mellett – erről tájékoztathatja az alperest. Ha az alperes egyben az eljárás megszüntetését is kéri, célszerű dönteni az erre irányuló kérelem elutasításáról.

II. Ha az alaki védekezésként előterjesztett illetékességi kifogás megalapozatlan, az alperes kérheti a bíróságnak a perfelvétel – tárgyalás mellőzésével történő – lezárásáról szóló értesítése alapján tárgyalás tartását, majd perfelvételi iratban, továbbá a Pp. 197. § (1) bekezdése vagy a Pp. 187. § b) pontja szerint kitűzött perfelvételi tárgyaláson megteheti az érdemi védekezést is tartalmazó perfelvételi nyilatkozatát.

III. A Pp. 183. § (5) bekezdése szerinti pénzbírság kiszabásánál értékelni kell az eset összes körülményeit.

A Pp. rendszerében az alaki és az érdemi ellenkérelem előterjesztése nem vagylagos védekezési lehetőség, hanem egymás melletti. Ez azt jelenti, hogy ha az alperesnek az alaki védekezésen túl érdemi védekezése is van, ellenkérelmében egyidejűleg azt is elő kell terjesztenie. Erre a Pp. 203. § (3) bekezdése szerint a kereset közlésekor figyelmeztetni is kell az alperest.

Az alaki védekezés az ügy érdemi eldöntését gátló perakadályra (pergátló kifogás) hivatkozással az eljárás megszüntetésére irányul. A Pp. előírja, hogy alaki védekezés esetén nem elegendő a kifogás feltüntetése (például hatásköri, illetékességi kifogás bejelentése), hanem az eljárás megszüntetésére irányuló kérelemben egyértelműen meg kell jelölni az arra alapot adó okot és jogszabályi rendelkezést, valamint a tényeket is.

A Pp. 240. § (3) bekezdése akkor írja elő az áttétellel együtt az eljárás megszüntetését, ha a per más ügyben eljáró bíróság hatáskörébe vagy kizárólagos illetékességébe tartozik [Pp. 240. § (1) bek. e) pont].

Mindemellett az alperes más esetekben is előadhatja, hogy nem kíván a szerinte illetékességgel nem rendelkező bíróság előtt érdemi ellenkérelmet előadni. Például:

- a felperes által megjelölt általános illetékességi ok nem áll fenn, mert az alperes a keresetlevél benyújtásakor már nem azon a címen lakott, amelyet a felperes a keresetlevelében megjelölt,
- a felperes által megjelölt vagylagos illetékességi ok nem áll fenn, mert az alperes szerint a kár szerződéssel okozott, így nem lehet hivatkozni a szerződésen kívüli kártérítésen alapuló vagylagos illetékességi okra,
- a felperes által megjelölt kizárólagos illetékességi ok nem áll fenn, mert a felperes a Pp. 26. § (2) bekezdése szerint az igényét nem a károkozótól eltérő harmadik személlyel szemben érvényesíti,
- alávetéses illetékességi ok nem áll fenn, mert az alperes vitatja, hogy a felek között az alávetéses illetékességre vonatkozóan a szerződés létrejött volna.

A Pp. 199. § (2) bekezdés a) pontjának megszorító értelmezése szerint alaki védekezésnek csak az minősülne, ha az eljárás megszüntetésével együtt kellene az áttételről dönteni. Bírósági meghagyást azonban nem lehet kibocsátani a felsorolt tartalmú védekezések esetén sem, azaz, ha az alperes alaki védekezés mellett érdemi védekezést nem terjeszt elő, bírósági meghagyás kibocsátásának akkor sincs helye, ha az alaki védekezés megalapozatlan.

Ha az alperes csak illetékességi kifogást terjeszt elő, a következő esetekkel kell számolni:

Az alperes a számára az írásbeli ellenkérelem előterjesztésére nyitva álló 45 napos határidő olyan időszakában is előterjesztheti az illetékességi kifogását, amikor még tájékoztatni lehet arról, hogy a bíróság illetékessége fennáll. Ebben az esetben annak ellenére, hogy a Pp. ilyen tartalmú határozat meghozatalára nem kötelezi a bíróságot, a „tisztességes eljárás” alapelvéből adódóan célszerű dönteni az eljárás megszüntetésére irányuló kérelem elutasításáról, nem fellebbezhető végzéssel a bíróság illetékességét megállapítani és tájékoztatni az alperest arról, hogy ennek ismeretében a 45 naptól még hátralévő időtartam alatt előterjesztheti az érdemi védekezését is.

Amennyiben az előzőekben írtakra nincsen mód, akkor – mivel bírósági meghagyás nem bocsátható ki – a bíróságnak a perfelvételt le kell folytatnia.

Ha pedig az alperes csupán alaki védekezést terjesztett elő, úgy – a Pp. 181. § (3) bekezdése és 203. § (2) bekezdése alapján – a Pp. vélelmet állít fel arra, hogy az alperes a keresetet érdemben nem vitatja. Ezt azonban csak addig lehet így tekinteni, amíg az alperes nyilatkozatot nem tesz. A Pp. 183. § (5) bekezdése szerint, azt a felet, aki perfelvételi nyilatkozatát úgy teszi vagy változtatja meg, hogy arra a perfelvétel során perfelvételi iratban vagy tárgyaláson korábban lehetősége volt, a bíróság pénzbírsággal sújtja. A pénzbírság kiszabásánál értékelni kell az eset összes körülményeit.

A bíróság – amiatt, hogy érdemi ellenkérelem nincs – a perfelvétel módjai közül: a Pp. 187. § c) pontja szerint – a perfelvételi tárgyalás mellőzését vagy a Pp. 187. § b) pontja szerint a perfelvételi tárgyalás kitűzését választhatja.

[Pp. 26. § (2) bekezdés, 181. § (3) bekezdés, 183. § (5) bekezdés, 187. §, 199. § (2) bekezdés a) pont, 203. § (2) és (3) bekezdés, 240. § (1) bekezdés e) pont és (3) bekezdés]

58.

A perújítási kérelem alaki vagy tartalmi hiányossága esetén van helye hiánypótlásnak, kivéve azt az esetet, amikor a jogi képviselő a kötelező elektronikus kapcsolattartásra vonatkozó szabályok figyelembevétele nélkül terjeszti elő a perújítási kérelmet.

A perújítási eljárást megindító perújítási kérelmet írásban kell benyújtani. E kérelem alaki kellékeit illetően a beadványok alaki kellékeire vonatkozó, a Pp. 114. §-ában rögzített általános előírások megfelelően irányadók. A perújítási kérelmen tehát fel kell tüntetni a Pp. 114. § (1) bekezdésében meghatározott adatokat, ügyvédi képviselet esetén pedig – ha a törvény papír alapú benyújtást lehetővé tesz – az ügyvédnek a perújítási kérelem első példányát – a Pp. 114. § (3) bekezdése értelmében – eredeti aláírásával kell ellátnia; egyébként a fellebbezés első példányát a Pp. 325. §-ában meghatározott kellékekkel rendelkező, teljes bizonyító erejű magánokirati formának megfelelően kell elkészíteni. A hagyományos módon benyújtható perújítási kérelem esetében alkalmazni kell a Pp. 114. § (2) bekezdésének előírásait is, amelyek szerint a perújítási kérelmet eggyel több példányban kell benyújtani, mint ahány fél a perben érdekelt; ha több félnek közös képviselője van, részükre együttesen egy példányt kell számításba venni. A beadvány mellékleteinek egy-egy másolatát csatolni kell a beadvány többi példányához is. Elektronikus ügyintézés esetében pedig a Pp. XLVI. fejezetének rendelkezései az irányadók.

A perújítási kérelemnek a szabályozás értelmében három minden esetben kötelező, és egy negyedik – speciális esetben szükséges – tartalmi kelléke van. Ezek a következők:

- a perújítással támadott ítélet megjelölése,
- a bíróság döntésére irányuló határozott kérelem előadása,
- a perújítás alapjául szolgáló tények és azok bizonyítékainak megjelölése, valamint
- abban az esetben, ha a kérelmet a megtámadott ítélet jogerőre emelkedésétől számított hat hónap eltelte után terjesztették elő, az erre vonatkozó okok előadása.

A bíróságnak a Pp. 399. § (2) bekezdése értelmében meg kell vizsgálnia, hogy a perújítási kérelem rendelkezik-e a beadványokra irányadó általános szabályok szerint szükséges alaki és a Pp. 397. § (2) bekezdésében meghatározott tartalmi kellékekkel.

Ha a jogi képviselő útján eljáró fél a perújítási kérelmet a kötelező elektronikus kapcsolattartásra vonatkozó szabályok figyelembevétele nélkül papír alapon, vagy elektronikus úton, de nem megfelelő módon terjeszti elő, azt a bíróság – az új Pp. jogértelmezési kérdéseivel foglalkozó konzultációs testület 43. sz. állásfoglalásának megfelelően – hiánypótlási felhívás kiadása nélkül visszautasítja.

Ha viszont a vizsgálat eredményeként az állapítható meg, hogy a perújítási kérelemnek egyéb hiányosságai vannak, a bíróság a Pp. 115. §-ában foglaltaknak megfelelően felhívja a perújítási kérelem előterjesztőjét a hiányok pótlására. Hiánypótlásnak – miután azt a törvény nem zárja ki – az említett eset kivételével a kérelem alaki és tartalmi hiányosságai miatt is helye van. Ha a hiánypótlási felhívásnak a megadott határidőben a kérelem előterjesztője nem tesz eleget, a bíróság a perújítási kérelmet tárgyalás kitűzése nélkül visszautasítja.

[Pp. 114. §, 115. § 325. §, 397. § (2) bekezdés, 399. § (2) bekezdés]

59.

A perújítás megengedhetőségéről külön végzéssel kell határozni.

Ha a perújítási kérelem visszautasításának a Pp. 399. § (1) és (4) bekezdése alapján nincs helye, a szükséges – a Pp. 399. § (2) és (3) bekezdésében szabályozott – előkészítő intézkedések megtételét követően a bíróság előtt két út áll: a perújítás megengedhetőségét tárgyaláson kívül vagy a perújítási perfelvételi tárgyaláson vizsgálhatja.

A törvény ugyan kifejezetten nem mondja ki, de a perújítás feltételeinek vizsgálatára vonatkozó szabályozásból az következik, hogy a bíróságnak a perújítás megengedhetőségéről – akár tárgyaláson kívül, akár tárgyaláson vizsgálja azt – külön végzéssel kell határoznia. Ez alól a Pp. 400. § (2) bekezdése értelmében csupán az az eset képez kivételt, amikor a perújítási kérelem sikeres alkotmányjogi panaszon alapszik, mivel ilyenkor a perújítás a törvény erejénél fogva megengedett.

A meg nem engedhető perújítási kérelem esetében ugyanis az elutasító határozat meghozatala értelemszerűen szükséges az eljárás lezárásához, ha pedig a perújítás megengedésének feltételei fennállnak, az eljárás – a megengedhetőség tárgyaláson kívüli vizsgálata esetén a Pp. 401. § (1) bekezdésének harmadik mondata, tárgyaláson történő vizsgálat esetén pedig a Pp. 402. § (3) bekezdésének utolsó mondata értelmében – csak a megengedhetőség tárgyában hozott végzés jogerőre emelkedése után folytatható.

Mindezekből következően tehát abban az esetben, ha a bíróság a perújítás törvényi feltételeinek vizsgálata alapján azt állapítja meg, hogy a perújítás megengedhető, külön végzéssel erről kell rendelkeznie, vagyis a bíróság a perújítást ilyenkor megengedi. Ellenkező esetben a perújítási kérelmet végzésével elutasítja.

[Pp. 399. § (1)-(4) bekezdés, 400. § (2) bekezdés, 401. § (1) bekezdésének 402. § (3) bekezdés]

60.

A perújítás megengedhetősége tárgyában hozott – a perújítást megengedő vagy a perújítási kérelmet elutasító – végzés külön fellebbezéssel támadható.

A Pp. 401. § (1) bekezdésének második mondata szerint a bíróságnak a perújítás megengedhetősége tárgyában tárgyaláson kívül hozott végzése ellen külön fellebbezésnek van helye. Hasonló rendelkezést tartalmaz a Pp. 402. § (3) bekezdésének második mondata az ugyanilyen tárgyban tárgyaláson hozott végzés vonatkozásában is. A normaszöveg megfogalmazásából következően a bíróság akár megengedi a perújítást, akár elutasítja a perújítási kérelmet, végzése – a törvényjavaslat miniszteri indokolásában megfogalmazott eltérő álláspont ellenére – mindkét esetben külön fellebbezéssel támadható. Azt, hogy nemcsak a perújítási kérelmet elutasító, hanem a perújítást megengedő végzés ellen is külön fellebbezésnek van helye, alátámasztja az is, hogy az eljárás a perújítás megengedése esetén a Pp. 401. § (1) bekezdéséből, illetve 402. § (3) bekezdéséből kitűnően csak az erről rendelkező végzés jogerőre emelkedése után folytatható.

[Pp. 401. § (1) bekezdés, 402. § (3) bekezdés]